

Posudek bakalářské práce Jana Krajíčka

Už se postupně stává známým klišé vyzdvihovat přednosti mikrohistorie a regionálních dějin oproti obrazům minulosti zaměřeným na velké dějiny politických událostí a makrostruktur. Důvěrně známými se staly argumenty ve prospěch lokálních dějin, které přináší informace o prožívání a životních světech „malých“ lidí v regionu. Právě v lokálním hledíme dopad velkých procesů a dějů na chování a jednání nejen jednotlivých aktérů, ale i celé společnosti či alespoň jejích částí. Výsledky výzkumu místního dění možná nenalezneme v učebnicích a národních syntézách, ale o lidech minulých dob nám v některých ohledech mohou říci více, než zmiňované oficiální (učební) texty. Přesto, respektive ba právě proto by neměly být mikrohistorické a regionální práce jen samoučelnou záležitostí popisující historii dané lokality. Je na ně možné klást přísnější měřítko. Očekávat od nich totiž lze i jistou míru zobecnění, potažmo obsahovat by měly i informace s nadregionální výpovědní hodnotou. Vypracovat takové dílo však není samozřejmou záležitostí. I proto lze přivítat bakalářskou práci Jana Krajíčka, neboť jeho pokus o zachycení společenského života Humpolce v první polovině 20. století byl v kontextu výše naznačeného i s ohledem na bakalářský formát počínů úspěšný.

Cílem předkládané bakalářské práce bylo zachycení projevů velkých společenských změn několika desetiletí první poloviny 20. století v životě malého města na periferii. Jak však sám autor dodává, hovořit o periferii není samozřejmé, neboť Humpolec, který si pro svůj výzkum vybral, působil pro své blízké okolí zároveň jako centrum. Toto město na Vysočině mu posloužilo jako pomyslná laboratoř pro sledování vývoje a proměn společnosti v relativně krátkém, ale o to hektičtějším období několika změn politického uspořádání, jež poznamenaly životy několika generací.

Po formální stránce nelze práci prakticky nic vytknout. Tvoří uzavřený celek rozdělený do několika na sebe navazujících oddílů. V prvních částech textu seznamuje čtenáře s předmětem výzkumu, zmiňuje cíl práce, zcela pochopitelně (a vhodně) se vymezuje právě vůči velkým politickým dějinám a naznačuje dobové postavení Humpolce. Následně přibližuje pramennou základnu. Svou práci založil především na volně dostupné městské kronice, jejíž informace posléze doplnil i z dalších zdrojů – kronik místních spolků, archivních materiálů týkajících se zdejšího kulturního života atd. Zároveň zasvěceně popsal i sekundární literaturu, s níž pracoval. Za potěšitelné lze považovat jeho snahu o vymezení pojmů – nevrhá se tudíž do popisu problematiky nepřipraven, jaksi ad hoc. O promýšlení tématu svědčí jeho odkazy k sociologickému vymezení pojmů *volný čas*, *společenský život*,

město. Podobně systematicky postupuje při samotném líčení historického vývoje Humpolce. Vývoj ve 20. století nezasadil do vzduchoprázdna, ale do kontextu předcházejícího dění v 19. století, v tom i do souvislostí národnostního a hospodářského vývoje celé oblasti. Samotné procesy a události odehrávající se ve sledované době v Humpolci vždy líčí na pozadí celorepublikového dění, čímž skutečně vhodně naznačil vzájemný vztah a souvislosti lokální a nadregionální úrovně.

Předkládaná práce je textem čtivým, srozumitelným, logicky strukturovaným a přehledným. Co tedy říci k jejímu hodnocení? Autor měl především dobrý úmysl – ukázat na konkrétním příkladě způsoby promítnutí se velkých událostí do společenského života lokálního centra na Vysočině. Cením si výběru onoho hektického období, neboť z pohledu učebnic a různých syntéz věnovaných dějinám 20. věku se sice může jednat o pouhá tři desetiletí. Ta však svými politickými a společenskými přemety citelně ovlivnila životní možnosti a perspektivy „svých“ aktérů. Pisateli se tedy podařilo vyzdvihnout základní trendy vývoje, prokázal schopnost soustředit se na vybraný problém a ten náležitě vyzdvihnout a zobecnit. Vytknout by se mu dala pramenná základna, přesněji její relativní omezenost a užší výběr materiálu, který by musel být pro potřeby navazujícího zpracování dále rozšířen. Stejně tak by bylo možné zaměřit se na větší vyváženost jednotlivých „chronologických“ kapitol. Líčení celostátního vývoje by mělo být jen potřebným kontextem pro (relativně) obsáhlejší zpracování humpoleckého společenského dění – tj. více Humpolce.

Obecně však nemám k práci zásadnější připomínky a už vůbec výtky. Mohu jen zopakovat, že se jedná o zajímavý text s nápaditou myšlenkou. Počin Jana Krajíčka splňuje všechny nároky na bakalářskou práci. Rád proto doporučuji jeho text k úspěšné obhajobě a hodnotím ho jako výborný.

V Praze dne 12. 6. 2009

PhDr. Jan Randák, PhD.